

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 51/51 E / 11.04.2013

ROMÂNIA



PRIMUL MINISTRU

SG
[Signature]

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 1/1502/vz
20 13 Luna 04 Ziua 10

București

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 497 din 11.04.2013

Domnule Președinte,

Vă comunicăm faptul că, în ședința din data de 10 aprilie 2013, Guvernul a hotărât să își angajeze răspunderea în fața Parlamentului, în temeiul art.114 alin.(1) din Constituția României, republicată, asupra *proiectului de Lege privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România.*

Vă rugăm, în consecință, ca împreună cu Biroul permanent al Senatului, să stabiliți ordinea de zi și data convocării deputaților și senatorilor în ședință comună, în vederea prezentării proiectului de lege.

Cu deosebită considerație,

PRIM-MINISTRU

VICTOR – VIOREL PONTA



CAMERA DEPUTAȚILOR

Domnului Președinte Valeriu Ștefan ZGONEA,



GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind supunerea spre adoptare a proiectului Legii

privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre:

Articol unic. - Se supune PARLAMENTULUI, spre adoptare, cu procedura prevăzută de art.114 alin.(1) din Constituția României, republicată, proiectul Legii privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România.

PRIM-MINISTRU

VICTOR VICTOR PONTA

București, 10.04.2013

Nr. 50



EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul prezentului act normativ

LEGE

privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

Complexitatea legilor anterioare de restituire a proprietăților preluate abuziv în perioada regimului comunist, incoerențele legislative și jurisprudențiale care s-au produs ca urmare a modificărilor legislative aduse de-a lungul timpului în acest domeniu, precum și numărul mare de cereri de restituire rămase nesoluționate până la momentul actual (aproximativ 200.000 de dosare aflate în diverse stadii de soluționare la nivelul autorităților administrației publice locale sau la nivelul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților) impun necesitatea adoptării unui cadru normativ unitar pentru urgentarea și finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a bunurilor imobile preluate abuziv în perioada regimului comunist în România, atât în ceea ce privește terenurile (agricole sau forestiere), cât și construcțiile.

Lipsa de eficiență a sistemului de restituire a proprietăților în România a fost constatată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), pe rolul căreia există numeroase cauze (aproximativ 3000) îndreptate împotriva țării noastre care au ca obiect încălcarea dreptului de proprietate, garantat de articolul 1 din Protocolul adițional nr. 1 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Convenția). Astfel, CEDO a decis să inițieze față de România procedura pilot în cauzele repetitive de acest gen aflate pe rolul său, fiind, astfel, selectate cauzele "Atanasiu și Poenaru împotriva României" și "Solon împotriva României".

Prin hotărârea-pilot pronunțată la data de 12 octombrie 2010 în aceste două cauze-test, CEDO a acordat statului român o perioadă de 18 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, respectiv de la data de 12 ianuarie 2011, în care acesta să remedieze problema restituirilor cu respectarea prevederilor Convenției. Acest termen a fost prelungit în mod excepțional până la data de 12 mai 2013.



În vederea eficientizării sistemului de restituire a proprietăților, instanța de la Strasbourg a sugerat, cu titlu orientativ, o serie de măsuri cu caracter general ce ar putea fi luate de către statul român. Astfel, Curtea a făcut trimitere la adoptarea unui cadru normativ accesibil și previzibil, a unor reguli de procedură clare, simplificate și eficiente, unificate într-un singur act normativ în vederea finalizării procesului de restituire; a indicat, de asemenea, necesitatea accelerării procedurilor administrative de soluționare și a reglementării unitare a unor căi de atac interne efective în acest domeniu.

În ceea ce privește măsurile de reparație, CEDO a precizat că acestea trebuie să fie realiste și echitabile, adică să asigure un just echilibru între interesul general al societății și interesele individuale ale solicitanților. Sub acest aspect a sugerat faptul că măsurile eșalonării și plafonării pot constitui modalități concrete de reparație care să conducă la finalizarea efectivă a procesului de restituire.

În consecință, sugestiile instanței europene, cât și observațiile Comitetului Miniștrilor însărcinat cu supravegherea executării hotărârii-pilot au fost avute în vedere la elaborarea actualului proiect legislativ, care reprezintă expresia voinței Guvernului de a adopta măsuri concrete necesare urgentării și finalizării procesului de restituire.

1. Descrierea situației actuale

În procesul de restituire a proprietăților preluate abuziv în perioada regimului comunist reglementat de Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, de O.U.G. nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, de O.U.G. nr. 83/1999 privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România, precum și de legislația din domeniul fondului funciar, s-au înregistrat o serie de dificultăți, după cum urmează:

- existența mai multor acte normative concurente care reglementează domeniul restituirii proprietăților și a numeroaselor modificări legislative succesive;
- lipsa de claritate și predictibilitate a prevederilor legale, fapt care a condus la o divergență de interpretare și aplicare;
- procedura costisitoare, aleatorie, nepredictibilă și anevoioasă de evaluare a imobilelor care urmează a fi restituite;
- refuzul sau imposibilitatea unor instituții implicate în procesul de restituire a proprietăților de a pune în executare hotărâri judecătorești, definitive și irevocabile;
- exceptarea de la retrocedare a unor suprafețe de teren, ceea ce a obligat statul să identifice resurse financiare suplimentare pentru plata despăgubirilor;
- tergiversarea procesului de reconstituire a dreptului de proprietate.



2. Schimbări preconizate

Având în vedere atât aspectul moral important al acordării unor reparații pentru erori istorice, cât și impactul economic semnificativ asupra mediului social, în general, și asupra bugetului de stat, în particular, pe care îl are acest proces, este indiscutabilă urgența și necesitatea reglementării unor măsuri clare și precise pentru instituirea unui regim echitabil de restituire a proprietăților.

Necesitatea de a finaliza procesul de restituire, realitățile economice și financiare din România, intenția asigurării unui just echilibru între interesul general al societății și interesele individuale ale persoanelor îndreptățite, precum și dorința de a nu afecta drepturile foștilor proprietari deposezați abuziv au condus la elaborarea principiilor prevăzute în actualul proiect de lege.

Astfel, în proiectul de lege sunt menționate în mod expres: principiul prevalenței restituirii în natură, principiul echității, principiul transparenței procesului de stabilire a măsurilor reparatorii, principiul menținerii justului echilibru între interesul particular al foștilor proprietari și interesul general al societății. Aceste principii sunt în deplină concordanță cu elementele expuse mai sus și se inspiră, printre altele, din jurisprudența CEDO.

În acest context, se remarcă rolul primordial care se acordă restituirii în natură, în acest sens statul român punând la dispoziția persoanelor îndreptățite bunuri imobile aflate în domeniul său, atât public, cât și privat, în vederea aducerii la îndeplinire a prevederilor prezentului proiect.

Măsura restituirii în natură corespunde intenției legiuitorului de a acorda o reparație echitabilă, care să corespundă în primul rând intereselor persoanelor îndreptățite. În același timp, aceasta reprezintă și o măsură viabilă și sustenabilă din punct de vedere economic, fiind, în mod evident, mai puțin costisitoare pentru bugetul de stat al cărui echilibru ar fi semnificativ afectat de acordarea de despăgubiri bănești.

Cu alte cuvinte, soluționarea cât mai multor cereri prin restituire în natură atrage în mod corespunzător scăderea sumelor ce ar trebui alocate pentru despăgubirile bănești, creându-se, totodată, și posibilitatea de finalizare a procesului de restituire pentru cele mai multe dintre cereri care urmează a fi soluționate efectiv în momentul punerii în posesie.

Totodată, se remarcă faptul că prezentul proiect de lege se referă la «soluționare» în două etape: prima etapă, cea în care se stabilește existența și întinderea eventualului drept de proprietate al persoanei îndreptățite, după verificarea legalității de către autoritățile competente (ale administrației publice locale și centrale, respectiv Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților), urmată de etapa de finalizare a procedurii prin punerea în posesie (în cazul restituirii în natură) sau acordarea și valorificarea, în modalitățile prevăzute de



proiectul de act normativ, a măsurilor compensatorii.

În ceea ce privește sfera de aplicare a noii legi, este de subliniat faptul că sub incidența acesteia vor intra cererile formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, cauzele în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor judecătorești naționale, precum și cele aflate pe rolul CEDO suspendate în temeiul hotărârii-pilot pronunțată în cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, la data intrării în vigoare a prezentei legi. De asemenea, noua lege prevede dispoziții speciale în vederea punerii în executare a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a acesteia.

Având în vedere faptul că vechile reglementări în materie s-au dovedit a fi ineficiente, s-a considerat necesar ca sfera de aplicare a noii legi să cuprindă toate situațiile privind cererile nesoluționate până în prezent.

1. În vederea punerii în aplicare a principiului prevalenței restituirii în natură, proiectul de lege prevede un set de măsuri procedurale care urmează a fi implementate în mai multe etape, asigurându-se, în acest fel, coerența, stabilitatea și previzibilitatea sistemului de acordare a reparațiilor. Astfel, principalele măsuri în acest scop vizează următoarele aspecte:

- Constituirea, la nivelul fiecărei unități administrativ – teritoriale, a Comisiei locale pentru inventarierea terenurilor, urmată de întocmirea situației terenurilor agricole și forestiere, aflate în domeniul public sau privat al statului sau, după caz, al unității administrativ-teritoriale, care pot face obiectul reconstituirii dreptului de proprietate pe fiecare unitate administrativ-teritorială, în termen de 180 de zile de la data constituirii respectivei Comisii.

- În această perioadă se va suspenda emiterea hotărârilor de validare/invalidare de către comisiile județene de fond funciar și de către comisia municipiului București, eliberarea titlurilor de proprietate, punerea în posesie de către comisiile locale de fond funciar, precum și orice alte proceduri administrative în domeniul restituirii bunurilor, cu excepția executării hotărârilor judecătorești rămase definitive și irevocabile.

- Inventarierea realizată de către Comisia locală pentru inventarierea terenurilor se vizează de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (A.N.C.P.I.) și se transmite Comisiei județene de fond funciar și comisiei municipiului București care vor centraliza situațiile întocmite la nivelul unităților administrativ-teritoriale în termen de 30 de zile de la primirea acestora, urmând a-l transmite Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților (A.N.R.P.) și Agenției Domeniilor Statului (A.D.S.). Acestea din urmă au obligația de a



Hotărârea de Guvern prin care să se adopte măsurile legislative necesare pentru schimbarea regimului juridic al terenurilor din proprietatea publică a statului în proprietatea privată a statului, pentru ca respectivele terenuri să poată fi puse la dispoziția Comisiei locale în vederea afectării pentru restituirea în natură.

- Totodată, în urma transmiterii de către Comisia județeană de fond funciar și comisia municipiului București a situațiilor cererilor de restituire nesoluționate întocmite de către Comisia locală de fond funciar, A.N.C.P.I. va realiza situația comparativă a cererilor și a disponibilului de teren pentru fiecare județ și la nivel național, până la data de 1 martie 2014, situație care urmează a fi comunicată către A.N.R.P. și A.D.S.

- În termen de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial a Hotărârii de Guvern menționate anterior, institutele, stațiunile de cercetare și alte instituții publice trebuie să predea A.D.S. terenurile care fac obiectul acesteia, urmând ca A.D.S. să informeze Comisia județeană de fond funciar și comisia municipiului București cu privire la disponibilul de teren pentru fiecare unitate administrativ-teritorială.

- Terenurile disponibile vor fi predate către comisia locală de fond funciar numai după validarea de către comisia județeană de fond funciar și comisia municipiului București a propunerilor de punere în posesie pe aceste terenuri, dar nu mai târziu de 1 ianuarie 2015.

- Comisiile locale și județene de fond funciar și comisia municipiului București au obligația de a soluționa toate cererile de restituire, de a efectua punerile în posesie și de a elibera titlurile de proprietate până la data de 1 ianuarie 2016.

- Pentru a da eficiență principiului prevalenței restituirii în natură proiectul de lege oferă posibilitatea ca, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a legii, persoanele îndreptățite și persoanele care nu au valorificat titlurile de despăgubire emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor să poată opta pentru returnarea dosarelor înregistrate la secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către comisiile locale de fond funciar în vederea restituirii în natură a terenurilor.

- Totodată, în vederea aplicării transparente și corecte a dispozițiilor noii legi, se instituie două criterii stricte de soluționare a cererilor de restituire:

- a) Pe de o parte, se stabilește o ordine de prioritate în atribuirea terenurilor agricole pe alte amplasamente, în situațiile în care fostului proprietar sau moștenitorilor acestuia nu li se pot restitui terenurile agricole pe vechile amplasamente, și anume: pe terenurile din rezerva comisiei locale de fond funciar, pe islazul comunal, pe terenul proprietate publică sau privată a statului, administrat pe raza unității administrativ-teritoriale de institute, stațiuni de cercetare și alte instituții



publice, pe terenul proprietate publică sau privată a statului, administrat de institute, stațiuni de cercetare și instituții publice pe raza localităților învecinate, aflate în același județ. De asemenea, în situația în care restituirea terenurilor forestiere pe vechile amplasamente nu este posibilă, reconstituirea dreptului de proprietate se face pe alte amplasamente disponibile de pe raza unității administrativ-teritoriale sau, dacă nu există terenuri disponibile, pe terenuri forestiere situate pe raza altor unități administrativ-teritoriale din județ, cu aprobarea comisiei județene pentru aplicarea legilor fondului funciar;

b) Pe de altă parte, atribuirea terenurilor de către comisia locală se face exclusiv cu respectarea ordinii de înregistrare a cererilor inițiale de restituire.

- Pentru a înlătura inechitățile provenind din eventuala aplicare concurentă a diferitelor legi de restituire anterioare, respectiv legile fondului funciar și Legea nr. 10/2001, și pentru a evita orice dubiu cu privire la interpretarea domeniului de aplicare a legilor restituirii, s-a introdus o limită unică maximă de 50 ha pentru fiecare proprietar depozitat, cu condiția ca această suprafață să nu fi fost restituită prin aplicarea legilor fondului funciar.

Scopul luării acestor măsuri care vizează procedura administrativă de restituire în natură îl reprezintă identificarea cu exactitate a disponibilului de teren care urmează a face obiectul restituirii în natură, creșterea gradului de implicare și de responsabilizare a organelor administrației publice locale în desfășurarea acestui proces, cu respectarea principiului autonomiei locale.

Astfel, rezolvarea problemelor în domeniul restituirii revine, în primul rând, autorităților administrației publice locale, acestea fiind cele mai în măsură să stabilească cu exactitate situația terenurilor disponibile ce pot face obiectul restituirii.

Totodată, prin cooperarea interinstituțională de la nivel local și central se creează un sistem integrat și sustenabil în vederea finalizării procesului de restituire.

Caracterul realist al acestor măsuri este susținut de către estimările realizate de către ANRP împreună cu celelalte entități care urmează a fi implicate în procesul de finalizare a restituirii proprietăților. Sub acest aspect, este de menționat că în prezent ADS dispune de o suprafață de teren de peste 300.000 de ha, iar din centralizările realizate la nivel local și central a rezultat un necesar de teren de aproximativ 210.000 ha.

În ceea ce privește caracterul echitabil al măsurilor prevăzute în proiectul de lege, punerea în posesie pe un alt amplasament se va face cu respectarea criteriului echivalenței de suprafață corespunzătoare terenului preluat în mod abuziv. În același sens, pentru a înlătura



arbitrariul cu privire la atribuirea suprafețelor de teren pe un alt amplasament, proiectul de lege prevede dreptul fostului proprietar sau al moștenitorilor acestuia de a refuza terenul propus în vederea restituirii, în ceea ce privește rezerva comisiei locale de fond funciar, precum și islazul comunal. Respectiva limitare se întemeiază pe calitatea superioară a terenurilor aflate în celelalte categorii prevăzute în proiectul de lege.

De asemenea, ordinea de prioritate stabilită de proiectul de act normativ pentru soluționarea cererilor și pentru atribuirea terenurilor respectă principiul echității, evitându-se, astfel, crearea unor blocaje birocratice și alocarea ineficientă a resurselor, criteriile propuse fiind simple și neechivoce, asigurând transparența și coerența sistemului decizional.

2. Totodată, se reglementează sistemul de compensare prin puncte, aplicabil atât în situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate abuziv nu mai este posibilă, nici pe același amplasament și nici pe un altul, cât și în situația în care fostul proprietar sau moștenitorii acestuia au înstrăinat drepturile care li se cuvin.

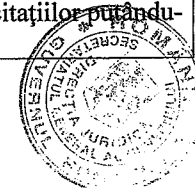
Principalele măsuri în acest scop vizează următoarele aspecte:

- Constituirea Fondului național al terenurilor agricole și al altor imobile, administrat de A.D.S., format inițial din terenuri agricole care nu fac obiectul restituirii în natură, aflate în proprietatea privată a statului și în administrarea acestei agenții.

- În vederea asigurării transparenței procesului de compensare, până la data de 1 iulie 2014, A.D.S. va publica pe pagina de internet și va transmite A.N.R.P. lista imobilelor din Fondul național. Lista se completează cu imobilele care se transmit în proprietatea privată a statului și în administrarea A.D.S., în condițiile noii legi. Astfel, terenurile puse la dispoziția comisiilor locale în vederea finalizării procesului de restituire, dar nerestituite foștilor proprietari până la data de 1 ianuarie 2016 intră, de drept, în Fondul național și sunt afectate valorificării punctelor acordate potrivit noii legi.

- Noul act normativ introduce un sistem unitar și previzibil de evaluare a imobilelor prin aplicarea grilei notariale de la momentul intrării în vigoare a noii legi. Astfel, atât imobilele din Fondul național, cât și imobilele ce fac obiectul cererilor de restituire nesoluționate vor fi evaluate prin raportare la același sistem, respectiv grila notarială aplicabilă la momentul intrării în vigoare a noii legi.

- Pentru valorificarea punctelor acordate în condițiile noului act normativ, se introduce procedura licitației publice naționale de imobile din Fondul național, valorificarea punctelor în cadrul licitațiilor putându-se face începând cu data de 1 ianuarie 2016.



- În acest sens, se prevăd termene stricte și proceduri specifice pentru organizarea licitației publice naționale, eliberarea proceselor-verbale de adjudecare și înscrierea imobilelor adjudecate în cartea funciară.

- Alternativ, se introduce posibilitatea valorificării punctelor și în numerar, în termen de 3 ani de la primirea deciziei de compensare prin puncte, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2017. În acest scop, deținătorul poate solicita, anual, A.N.R.P. emiterea unui titlu de plată pentru cel mult 14 la sută din numărul punctelor acordate prin decizia de compensare și nevalorificate în cadrul licitațiilor naționale de imobile, iar ultima tranșă va reprezenta 16 la sută din numărul punctelor acordate. Punctele netransformate în numerar se pot valorifica în continuare în cadrul licitațiilor naționale de imobile.

- Un punct are valoarea unică de 1 leu. Punctele stabilite prin decizia de compensare emisă pe numele fostului proprietar sau al moștenitorilor acestuia, nu pot fi afectate prin măsuri de plafonare. În dosarele în care se acordă măsuri compensatorii altor persoane decât persoanelor prevăzute anterior, se acordă un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și 15 % din diferența până la valoarea imobilului, stabilită conform grilei notariale aplicabile la data intrării în vigoare a noii legi. În cazul în care din documentele depuse la dosarul de restituire nu rezultă prețul plătit pentru tranzacționarea dreptului de proprietate, punctele vor reprezenta echivalentul a 15 % din valoarea stabilită conform grilei notariale.

- Pentru punerea în aplicare a sistemului de compensare prin puncte, la nivel central, se prevede înființarea Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor (Comisia Națională) prin preluarea atribuțiilor Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, căreia îi revin, în principal, următoarele atribuții:

- a) validează/invalidă deciziile emise de entitățile investite de lege, care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii;
- b) dispune emiterea deciziilor de compensare a imobilelor;
- c) asigură coordonarea procesului de licitare/atribuire a imobilelor din Fondul național al terenurilor agricole și al altor imobile.

- Se instituie un sistem de plată în 5 tranșe anuale egale, începând cu 1 ianuarie 2014, a sumelor de bani reprezentând despăgubiri în dosarele aprobate de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor înainte de intrarea în vigoare a noii legi, precum și a sumelor stabilite prin hotărâri judecătorești, rămase definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a legii, cuantumul unei tranșe neputând fi mai mic de 5 000 de lei, această sumă fiind apreciată ca fiind rezonabilă în contextul economic românesc.

Sistemul de compensare prin puncte va avea ca rezultat acordarea unei



reparații echitabile persoanelor îndreptățite, în deplină concordanță cu interesul general al societății, acesta dovedindu-se a fi singurul viabil în condițiile economice actuale.

Astfel, având în vedere necesitatea respectării atât a angajamentelor asumate de statul român prin acordurile de împrumut încheiate cu partenerii externi (Comisia Europeană, Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială) în ceea ce privește țintele de deficit bugetar, cât și a obiectivului de deficit structural prevăzut prin Tratatul privind stabilitatea, coordonarea și guvernarea în cadrul Uniunii Economice și Monetare semnat și de România la 2 martie 2012, dar și importanța și volumul obligațiilor financiare concurente ale statului, măsura eșalonării plății despăgubirilor este singura care face posibilă executarea integrală a acestora.

În absența unei norme care să consacre modalități de plată în mod eșalonat a despăgubirilor stabilite, în prezent sunt declanșate proceduri individuale de executare silită care, în mod inevitabil, au ca efect blocaje în funcționarea instituțiilor publice și care duc la soluționarea selectivă a măsurilor reparatorii pentru un număr mic de dosare și beneficiari. Lipsa de intervenție în acest sens ar avea ca rezultat imposibilitatea plății în ordine cronologică a măsurilor reparatorii cuvenite persoanelor îndreptățite și plata de cheltuieli accesorii drepturilor cuvenite împovărătoare pentru statul român.

În ceea ce privește plata în tranșe anuale, este de menționat și faptul că, potrivit principiilor aplicate de către Curtea Europeană, măsura eșalonării este una acceptabilă, și chiar sugerată de către instanța de la Strasbourg prin hotărârea-pilot, fiind o măsură susceptibilă de „a asigura un just echilibru între interesele foștilor proprietari și interesul general al colectivității”.

Totodată, având în vedere disponibilitatea statului român de a pune la dispoziție terenurile din domeniul său public și privat în vederea valorificării punctelor la licitații, posibilitatea de vânzare a punctelor compensatorii, cât și dificultățile economice și financiare actuale, tranșele de plată nu vor fi actualizate cu indicele de inflație.

În ceea ce privește utilizarea sistemului de evaluare prin aplicarea grilei notariale este de menționat că acesta este mai puțin costisitor, mai rapid decât cele precedente și evită orice interpretări divergente prin raportarea la o valoare unică de referință. Se elimină, astfel, posibilitatea evaluării aleatorii a bunurilor și se asigură, totodată, predictibilitatea și transparența procesului decizional. Astfel, grila notarială este un instrument creat de către experți independenți, folosit de către stat pentru combaterea evaziunii fiscale, fiind înregistrat la Ministerul Finanțelor Publice.

În ceea ce privește prevederea potrivit căreia cesionarilor li se acordă un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau



moștenitorilor acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și 15 % din diferența până la valoarea imobilului, aceasta se justifică prin faptul că scopul real pentru care au fost adoptate legile de reparație constă în atenuarea consecințelor încălcărilor masive ale drepturilor de proprietate din trecut și, nicidecum, în crearea de noi drepturi sau surse de venit pentru terțe persoane.

Introducerea prin noul proiect a atribuției Comisiei Naționale de a invalida deciziile emise de entitățile investite de lege, care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii are drept scop îndreptarea unor erori strecurate în respectivele decizii, cu privire la întinderea dreptului de proprietate, la calitatea de persoană îndreptățită sau cu privire la alte elemente relevante pentru soluționarea dosarelor. În consecință, procedura va avea ca efect eliminarea blocajului existent la nivel central, prin acordarea posibilității de a invalida cererile neînsoțite de documente doveditoare, cele în care solicitanții nu doresc să continue procedura sau au decedat fără moștenitori etc.

Totodată, atribuția de control acordată noii Comisii prin proiectul de lege este o consecință a activității de până acum a Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor care, de multe ori, din cauza lipsei documentelor necesare fundamentării unei decizii, s-a aflat în imposibilitatea obiectivă de a soluționa o parte dintre dosarele aflate pe rolul său.

3. Pentru urgentarea și finalizarea procesului de restituire în natură și prin echivalent, proiectul de lege instituie o serie de termene, atât în sarcina solicitanților, cât și în sarcina entităților investite de lege, după cum urmează:

- un termen de decădere de 90 de zile în care persoanele care se consideră îndreptățite pot completa cu înregistrări dosarele depuse la entitățile investite de lege. Termenul curge de la data la care persoanei i se comunică în scris documentele necesare soluționării cererii sale.

- 1 ianuarie 2014, termen până la care entitățile investite de lege au obligația de a stabili numărul cererilor înregistrate și nesoluționate, de a afișa aceste date la sediul lor și de a le comunica A.N.R.P., urmând ca aceasta să le publice pe pagina proprie de internet.

- termene stricte în care entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi și de a emite decizie de admitere sau de respingere a acestora, după cum urmează:

- a) 12 luni, pentru entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de până la 2500 de cereri;

- b) 24 luni, pentru entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr cuprins între 2500 și 5000 de cereri;



- c) 36 luni, pentru entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de peste 5000 de cereri. Aceste trei termene încep să curgă de la data de 1 ianuarie 2014.

- un termen de 60 de luni de la data intrării în vigoare a noii legi pentru soluționarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

- un termen de 60 de luni de la data înregistrării pentru soluționarea dosarelor care vor fi transmise Secretariatului Comisiei Naționale ulterior datei intrării în vigoare a legii, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

Prin acordarea termenului de decădere de 90 de zile, intenția legiuitorului a fost de a înlătura pasivitatea eventuală a persoanelor îndreptățite în ceea ce privește dovedirea pretențiilor și, implicit, eliminarea blocajului la care s-ar ajunge prin tergiversarea completării dosarului cu actele necesare soluționării sale.

Necesitatea unor termene diferite de soluționare se datorează numărului diferit de cereri nesoluționate până la momentul actual de la nivelul diverselor entități investite de lege cu soluționarea acestora. Aceste termene sunt rezonabile, având în vedere că termenul de 36 de luni este aplicabil exclusiv în situații excepționale, și anume: Comisiei pentru aplicarea Legii nr. 10/2001 din cadrul municipiului București.

De asemenea, acordarea prin noul proiect a unor termene diferite se justifică și prin lipsa actelor doveditoare în multe din situațiile existente la momentul actul, ținând seama de faptul că proiectul de lege instituie în sarcina entităților investite de lege obligația de a comunica în scris persoanelor îndreptățite documentele necesare soluționării cererilor.

Termene de 12, 24, respectiv 36 de luni încep să curgă de la data de 1 ianuarie 2014, deoarece este necesară o perioadă premergătoare efectuării procedurilor administrative necesare implementării noului cadru legislativ, alocării de resurse materiale și umane și pentru ca autoritățile locale și centrale să-și îndeplinească obligațiile legale prevăzute în noua lege.

4. Prin noul proiect de lege, în spiritul asigurării celerității procedurii, dar și al respectării principiului liberului acces la justiție, se prevăd următoarele remedii în fața instanțelor judecătorești:

- Decizia emisă de entitatea investită de lege poate fi atacată de persoana care se consideră îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărui circumscripție se află sediul entității, în termen de 30 de zile de la data comunicării.



	- În cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute în noua lege, persoana care se consideră îndreptătită se poate adresa secției civile a tribunalului în a cărei circumscripție se află sediul entității, în termen de 6 luni de la expirarea termenelor respective. - În situația nerespectării obligației ce incumbă Comisiilor locale și județene de fond funciar și Comisiei municipiului București de a soluționa toate cererile de restituire, de a efectua punerile în posesie și de a elibera titlurile de proprietate până la data de 1 ianuarie 2016, persoana îndreptătită poate formula plângere la judecătoria în a cărei rază teritorială este situat terenul, în termen de 30 de zile. Aceste prevederi exprese privind accesul liber la justiție a persoanelor îndreptățite, nemulțumite de pasivitatea entităților investite de lege cu privire la soluționarea cererilor în termenele prevăzute de noua lege, urmăresc evitarea blocajelor care pot interveni la nivel administrativ în ceea ce privește finalizarea procesului de restituire. De asemenea, instanțele judecătorești vor fi competente să stabilească valoarea imobilului prin aplicarea grilei notariale, astfel evitându-se orice întârziere care ar putea surveni din restituirea dosarului către entitatea investită de lege. De asemenea, pentru garantarea aplicării eficiente a legii, se instituie un sistem specific de sancțiuni pentru neîndeplinirea obligațiilor care izvorăsc din aceasta, extinzându-se categoriile de persoane care pot fi sancționate contravențional, precum și sfera actelor definite ca fiind contravenții.
--	---

4. Alte informații	În cazul imobilelor prevăzute în anexa 2 lit. a), pct. 1, 2 și 4 la Legea nr.10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la art. 1 alin. (10) din O.U.G. nr.94/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare și la art.1 alin. (5) din O.U.G. nr. 83/1999, republicată, condiția menținerii afectațiunii de interes public se prelungește pentru o perioadă de 10 ani. Această măsură se aplică în mod corespunzător și imobilelor ocupate de instituții publice de cultură solicitate potrivit Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 94/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare și potrivit Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 83/1999, republicată, precum și terenurilor aferente acestor imobile, necesare desfășurării în condiții optime a activităților de interes public.
--------------------	--



	Noul proprietar va beneficia de plata unei chirii lunare, în cuantumul stabilit prin hotărâre a Guvernului. În situația existenței unei suprapuneri totale sau parțiale ca urmare a emiterii a două sau mai multe titluri de proprietate pe aceleași amplasamente, se introduce o nouă atribuție comisiei județene care va putea dispune anularea totală sau parțială a titlurilor emise ulterior și emiterea unui nou titlu în locul celui anulat sau, după caz, propunerea acordării de măsuri compensatorii. În ipoteza în care pe terenurile preluate în mod abuziv s-au edificat noi construcții autorizate, persoana îndreptătită va obține restituirea în natură exclusiv a părții de teren rămase libere. Pentru suprafața ocupată de construcții noi, cea afectată serviciilor legale, spațiilor verzi, precum și cea destinată altor amenajări de utilitate publică ale localităților urbane și rurale, măsurile reparatorii se vor stabili exclusiv în echivalent.
--	--

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al prezentului act normativ

1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
3. Impactul social	Finalizarea procesului de restituire a proprietăților preluate abuziv în perioada comunistă va conduce la repararea, atât din punct de vedere moral, cât și material, a unor nedreptăți sau abuzuri săvârșite asupra foștilor proprietari sau a moștenitorilor legali sau testamentari ai acestora.
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.
5. Alte informații	Noile reglementări simplifică și accelerează procedurile de restituire, creând un cadru unitar și, printre altele, crește încrederea contribuabilului în actul decizional, stimulează concurența deschisă (ex. participarea la licitații), crește gradul de responsabilizare a autorităților competente (prin impunerea de termene stricte, prevederea de sancțiuni) și reduce costurile suportate de contribuabili (a se vedea procedura de evaluare a imobilelor).



Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- milioane lei -

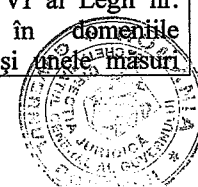
Indicatori	Anul Curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Impact financiar, plus/ minus, din care:						
a) buget de stat	0,6	501,1	501,1	501,1	3.021,5	
b) bugete locale						
2. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
3. Propuneri pentru a compensa scăderea veniturilor bugetare						
4. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Se estimează că valoarea dosarelor pentru care se vor acorda măsuri reparatorii sub formă de puncte potrivit prezentului proiect de lege este de cca. 8 mld. euro. Suma aferentă despăgubirilor stabilite în dosarele aprobate de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor înainte de intrarea în vigoare a noii legi, precum și cea stabilită prin hotărâri judecătorești, rămase definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a noii legi, este de cca. 2,5 mld. lei și se plătește eșalonat pe o perioadă de 5 ani, începând cu 1 ianuarie 2014. Pentru anul 2017 s-a avut în vedere cazul ipotetic în care, pentru 50% din cele cca. 36 mld. lei (echivalentul a 8 mld. euro) estimate a se acorda ca măsuri compensatorii, persoana îndreptățită optează pentru plată în numerar.					
5. Alte informații	La estimarea impactului financiar s-au avut în vedere: - numărul total al cererilor formulate în domeniul restituirii proprietăților; - procentul de cereri soluționate până în prezent; - cuantumul sumelor stabilite prin titlurile de despăgubire; - suma medie acordată cu titlu de despăgubire, exceptând dosarele în cazul cărora sumele acordate au fost semnificativ de mari sau mici - fluctuațiile prețurilor imobilelor pe piața internă					



Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare	Hotărârea de Guvern privind procedura de constituire a Comisiei locale pentru inventarierea terenurilor, modul de funcționare, atribuțiile și indemnizația membrilor Comisiei. Hotărârea de Guvern privind aprobarea normelor metodologice. Actul normativ privind schimbarea regimului juridic al terenurilor care fac obiectul situației centralizatoare, prevăzut la articolul 6 alin. 5 din noua lege.
2. Acte normative care se modifică ca urmare a intrării în vigoare a prezentului proiect de act normativ	- se abrogă art. 5 și art. 12 din Legea nr. 214/2011 pentru organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor. - începând cu 1 ianuarie 2016, se abrogă Legea nr. 67/2010 pentru modificarea alin. 3 al art. 18 din Legea fondului funciar nr.18/1991. - se modifică art. 38 alin. (1) din Legea nr. 10/2001. - orice dispoziție privitoare la evaluarea imobilelor potrivit standardelor internaționale de evaluare și la măsura reparatorie a compensării cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent, prevăzute în Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă. - articolele 13, 14, 14¹, 14², 15, 16, 17, 18, 18¹, 18², 18³, 18⁴, 18⁵, 18⁶, 18⁷, 18⁸, 18⁹ și 22 din Titlul VII „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările ulterioare, și orice dispoziție contrară noii legi se abrogă. Se modifică: - art. 36 alin (5) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 34 din Legea nr. 1/2000; - alin. (1) al art. II din Titlul VI al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri



	adiacente, cu modificările ulterioare	
1. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie	Nu este cazul.	
2. Hotărâri ale Curții Europene de a Drepturilor Omului și alte documente	Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza-pilot <i>Maria Atanasiu și alții împotriva României</i> , pronunțată la data de 12 octombrie 2010.	
3. Evaluarea conformității	La elaborarea prezentului proiect de lege s-au avut în vedere principiile derivate din jurisprudența CEDO în materia restituirii proprietăților.	
Denumirea actului sau documentului comunitar, numărul, data adoptării și data publicării	Nu este cazul.	Nu este cazul.
4. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.	
5. Alte informații	Nu este cazul.	

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	În elaborarea prezentului proiect de act normativ au fost avute în vedere opiniile exprimate de către asociațiile foștilor proprietari care au fost deposedați în mod abuziv în timpul regimului comunist.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii de Guvern nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile	



Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de către Consiliul Legislativ prin avizul nr. 265/2013
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

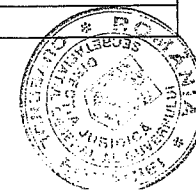
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea prezentului act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	În scopul îndeplinirii cerințelor prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică prezentul proiect a fost afișat pe web-site-ul oficial al Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților (www.anrp.ro) în vederea formulării de propuneri și observații de către persoanele interesate. Proiectul respectă dispozițiile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/ sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Prezentul proiect va fi pus în aplicare cu înființarea unui nou organism, Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, care preia atribuțiile Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, și cu extinderea competențelor Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.
2. Alte informații	Nu este cazul.



Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul Legii privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, în conformitate cu dispozițiile art. 114 alin.(1) din Constituția României, republicată.

PRIM-MINISTRU

VICTOR-VIOREL PONTA



PROIECT DE LEGE

privind

măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Parlamentul României adoptă prezenta lege

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1 – (1) Imobilele preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist se restituie în natură.

(2) În situația în care restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist nu mai este posibilă, singura măsură reparatorie în echivalent care se acordă este compensarea prin puncte, prevăzută în Capitolul III din prezenta lege.

(3) În situația în care titularul a înstrăinat drepturile care i se cuvin potrivit legilor de restituire a proprietății, singura măsură reparatorie care se acordă este compensarea prin puncte potrivit art. 24 alin. (2) și (3).

(4) Punctele prevăzute la alin. (2) și (3) se valorifică potrivit prezentei legi.

Art. 2 – Principiile care stau la baza acordării măsurilor prevăzute de prezenta lege sunt:

- a) principiul prevalenței restituirii în natură;
- b) principiul echității;
- c) principiul transparenței procesului de stabilire a măsurilor reparatorii;
- d) principiul menținerii justului echilibru între interesul particular al foștilor proprietari și interesul general al societății.

Art. 3 – În înțelesul prezentei legi, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:



1. **cereri** – *notificările* formulate în temeiul Legii nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *cererile* formulate în temeiul prevederilor Legii fondului funciar nr.18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr.1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr.18/1991 și ale Legii nr.169/1997, cu modificările și completările ulterioare, *cererile* formulate potrivit Legii nr.247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare, *cererile de retrocedare* formulate potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, republicată, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.83/1999 privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România, republicată, aflate în curs de soluționare la entitățile investite de lege sau, după caz, la Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor;
2. **persoana care se consideră îndreptățită** – persoana care a formulat și depus, în termen legal, la entitățile investite de lege, cereri din categoria celor prevăzute la pct. 1, care nu au fost soluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi;
3. **persoana îndreptățită** – persoana căreia i-a fost recunoscut dreptul la restituire în natură sau, după caz, la măsuri reparatorii;
4. **entitatea investită de lege** – următoarele structuri cu atribuții în procesul de restituire a imobilelor preluate abuziv și de stabilire a măsurilor reparatorii:
 - a) unitatea deținătoare, în înțelesul Hotărârii Guvernului nr.250/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a Legii nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și al Ordonanței de urgență a Guvernului nr.83/1999, republicată;



- b) entitatea investită cu soluționarea notificării, în înțelesul Hotărârii Guvernului nr.250/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a Legii nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989;
 - c) comisia locală de fond funciar, comisiile comunale, orașenești și municipale, constituite în temeiul Legii fondului funciar nr.18/1991, cu modificările și completările ulterioare;
 - d) comisia județeană de fond funciar sau, după caz, Comisia de fond funciar a municipiului București, constituite în temeiul Legii fondului funciar nr.18/1991, republicată;
 - e) Comisia specială de retrocedare a unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase și comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România;
 - f) Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică;
 - g) Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, înființată potrivit prezentei legi;
5. **decizia entității investită de lege** – decizia/dispoziția/ordinul/hotărârea emisă de către entitatea investită de lege, prevăzută la pct. 4;
 6. **restituirea în natură** – restituirea imobilului preluat în mod abuziv; în ceea ce privește terenurile, reconstituirea dreptului de proprietate pe vechiul amplasament sau pe un alt amplasament.

Art. 4 – Dispozițiile prezentei legi se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor, precum și cauzelor aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului suspendate în temeiul Hotărârii pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, la data intrării în vigoare a prezentei legi.



CAPITOLUL II

Restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist

Art. 5 – (1) În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, la nivelul fiecărei unități administrativ - teritoriale se constituie, prin ordin al prefectului, Comisia locală pentru inventarierea terenurilor.

(2) Comisia se compune din următoarele persoane:

- a) un reprezentant al Instituției prefectului, care are și calitatea de președinte al Comisiei;
- b) primarul comunei/orașului/municipiului;
- c) secretarul comunei/orașului/municipiului;
- d) un specialist în măsurători topografice și în identificarea tarlalelor și parcelelor din cadrul unității administrativ-teritoriale (specialist cadastru, inginer topograf, inginer agricol, subinginer agricol, referent agricol);
- e) un reprezentant al oficiului teritorial de cadastru și publicitate imobiliară.

(3) În funcție de specificul localității, Comisia se completează cu următoarele persoane:

- a) un reprezentant al Agenției Domeniilor Statului;
- b) un reprezentant al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură "Gheorghe Ionescu – Șişești";
- c) un reprezentant al Regiei Naționale a Pădurilor – ROMSILVA;
- d) un reprezentant al Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură.

(4) Procedura de constituire, modul de funcționare, atribuțiile comisiei, precum și normele privind întocmirea situației prevăzute la art. 6 se stabilesc prin normele de aplicare a prezentei legi, care vor fi adoptate în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a acesteia.

Art. 6 – (1) În termen de 180 de zile de la data constituirii, comisia prevăzută la art. 5 întocmește, conform normelor de aplicare a prezentei legi, situația terenurilor agricole, cu sau fără investiții, și forestiere, aflate în domeniul public sau privat al statului sau, după caz, al unității administrativ-teritoriale, care pot face obiectul reconstituirii dreptului de proprietate pe fiecare unitate administrativ-teritorială.



(2) Situația prevăzută la alin. (1) va indica, prin determinare grafică pe ortofotoplan:

- a. terenurile ce constituie rezerva comisiei locale de fond funciar;
- b. terenurile aflate în proprietatea publică și privată a statului, cu sau fără investiții, aflate în administrarea unor autorități și instituții publice;
- c. terenurile administrate de institute și stațiuni de cercetare, cu sau fără investiții;
- d. terenurile ocupate de islazuri;
- e. alte terenuri identificate ca disponibile în vederea restituirii.

(3) Situația prevăzută la alin. (1) se vizează de Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară și se transmite comisiei județene de fond funciar.

(4) Comisia județeană de fond funciar centralizează situațiile întocmite la nivelul unităților administrativ-teritoriale în termen de 30 de zile de la primirea acestora. Rezultatul centralizării se transmite Agenției Domeniilor Statului și Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(5) În termen de 60 de zile de la data primirii situațiilor centralizate pe fiecare județ, Agenția Domeniilor Statului și Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților demarează procedurile legale necesare în vederea schimbării regimului juridic al terenurilor ce fac obiectul situației centralizatoare, aflate în proprietatea publică a statului, și trecerii acestora, în condițiile legii, în proprietatea privată a statului pentru a fi afectate restituirii în natură sau, după caz, valorificării punctelor acordate potrivit prezentei legi.

Art. 7 – (1) Până la întocmirea situației centralizatoare se suspendă emiterea hotărârilor de validare/invalidare de către comisiile județene de fond funciar, eliberarea titlurilor de proprietate, punerea în posesie de către comisiile locale de fond funciar, precum și orice alte proceduri administrative în domeniul restituirii.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu sunt aplicabile în cazul hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile.

Art. 8 – (1) În termen de 120 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, comisiile locale de fond funciar au obligația de a centraliza toate cererile de



restituire nesoluționate, în vederea stabilirii suprafeței de teren necesare în vederea finalizării procesului de restituire.

(2) Pentru realizarea situației prevăzute la alin. (1), se au în vedere:

- a. cererile din dosarele nesoluționate la nivelul comisiei locale;
- b. cererile din dosarele transmise comisiei județene cu propuneri de despăgubiri;
- c. cererile din dosarele înregistrate la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, în cazul în care persoanele îndreptățite optează, în condițiile art. 42, pentru returnarea dosarului la comisia locală, în vederea atribuirii de teren;
- d. hotărârile definitive și irevocabile pronunțate de instanțele judecătorești, având ca obiect restituirea unor suprafețe de teren;
- e. cererile care au stat la baza dosarelor validate de comisiile județene și aflate la comisiile locale în vederea constituirii dosarelor de despăgubire.

(3) Situația suprafețelor de teren necesare în vederea finalizării procesului de restituire se transmite comisiei județene de fond funciar în termenul prevăzut la alin. (1).

Art. 9 – (1) Institutele, stațiunile de cercetare și instituțiile publice sunt obligate să predea Agenției Domeniilor Statului, în termen de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României a hotărârii de Guvern inițiate conform art. 6 alin. (5), terenurile care fac obiectul acesteia. Procesele verbale de predare primire se comunică și Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(2) În termen de 30 zile de la preluarea terenurilor prevăzute la alin. (1), Agenția Domeniilor Statului aduce la cunoștința comisiei județene de fond funciar și comisiei municipiului București disponibilul de teren pe fiecare unitate administrativ-teritorială.

(3) Predarea terenurilor disponibile către comisia locală de fond funciar se face numai după validarea de către comisia județeană de fond funciar și comisia municipiului București a propunerilor de punere în posesie pe aceste terenuri, dar nu mai târziu de 1 ianuarie 2015.



Art. 10 – (1) Până la data de 1 martie 2014, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară va realiza, pentru fiecare județ și la nivel național, situația comparativă a cererilor și disponibilului de teren, în condițiile prevăzute la art. 6 alin. (2).

(2) După finalizare, situația se comunică Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților și Agenției Domeniilor Statului.

Art. 11 – (1) Comisiile locale și județene de fond funciar au obligația de a soluționa toate cererile de restituire, de a efectua punerile în posesie și de a elibera titlurile de proprietate până la data de 1 ianuarie 2016.

(2) În situația neîndeplinirii obligațiilor în termenul prevăzut la alin. (1), persoana care se consideră îndreptățită poate formula plângere la judecătoria în a cărei rază teritorială este situat terenul, în termen de 30 de zile. Hotărârea pronunțată de instanța judecătorească este supusă numai apelului. Plângerea este scutită de taxă judiciară de timbru.

(3) În termen de 30 de zile de la împlinirea termenului de la alin. (1), comisiile locale de fond funciar sunt obligate să predea Agenției Domeniilor Statului suprafețele preluate și neutilizate în cadrul procesului de restituire.

(4) În situația în care plângerea formulată potrivit alin. (2) are ca obiect un teren predat Agenției Domeniilor Statului conform alin. (3), această instituție are calitatea de intervenient forțat în cauză.

Art. 12 – (1) În situația în care restituirea terenurilor agricole pe vechile amplasamente nu este posibilă, după validarea întinderii dreptului lor de proprietate de către comisiile județene de fond funciar, fostului proprietar sau moștenitorilor acestuia li se va atribui un teren pe un alt amplasament, în următoarea ordine:

- a) pe terenurile din rezerva comisiei locale de fond funciar;
- b) pe islazul comunal, cu obligația menținerii categoriei de folosință a acestuia;
- c) pe terenul proprietate publică, trecut în condițiile legii în proprietatea privată a statului, sau pe terenul proprietate privată a statului, care a fost administrat pe raza unității administrativ-teritoriale de institute, stațiuni de cercetare și alte instituții publice;
- d) pe terenul proprietate publică, trecut în condițiile legii în proprietatea privată a statului, sau pe terenul proprietate privată a statului, care a fost administrat de



institute, stațiuni de cercetare și instituții publice pe raza localităților învecinate, aflate în același județ.

(2) Pentru terenul prevăzut la alin. (1), lit. b), regimul juridic se poate schimba numai cu acordul populației cu drept de vot din unitatea administrativ-teritorială, acord exprimat în urma organizării unui referendum, în termenul prevăzut la art. 6 alin. (1).

(3) Atribuirea terenurilor de către comisia locală se face în ordinea de înregistrare a cererilor inițiale de restituire, cu respectarea strictă a ordinii categoriilor de teren de la alin. (1). Fostul proprietar sau moștenitorii acestuia pot refuza terenul din rezerva comisiei locale de fond funciar sau din islazul comunal, propus în vederea restituirii.

Art. 13 – (1) În situația în care restituirea terenurilor forestiere pe vechile amplasamente nu este posibilă, reconstituirea dreptului de proprietate se face pe alte amplasamente de pe raza unității administrativ-teritoriale, chiar dacă acestea s-au aflat în proprietatea statului român înainte de anul 1948, au intrat ulterior în proprietatea statului sau au fost incluse în amenajamente silvice după această dată.

(2) În situația în care pe raza unității administrativ-teritoriale nu există teren forestier disponibil, reconstituirea dreptului de proprietate se face pe terenuri forestiere situate pe raza altor unități administrativ-teritoriale din județ, cu aprobarea comisiei județene pentru aplicarea legilor fondului funciar.

(3) Noțiunea de teren forestier în sensul prezentei legi este definită în normele de aplicare.

Art. 14 – În situația în care terenul destinat restituirii este pus la dispoziție pe raza unei alte unități administrativ-teritoriale decât cea notificată, punerea în posesie se face de către comisia locală la care proprietarul sau moștenitorii acestuia au depus cererea de reconstituire a dreptului de proprietate potrivit art. 9 alin. (3) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu informarea comisiei locale din unitatea administrativ-teritorial respectivă.

Art. 15 – Cererile vizând restituirea terenurilor intravilane, agricole la data preluării abuzive, formulate potrivit Legii nr. 10/2001, se soluționează cu respectarea

limitei de 50 ha de proprietar depozitat, cu condiția ca această suprafață să nu fi fost restituită prin aplicarea legilor fondului funciar.

CAPITOLUL III

Acordarea de măsuri compensatorii

Art. 16 – Cererile de restituire care nu pot fi soluționate prin restituire în natură la nivelul entităților investite de lege se soluționează prin acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, care se determină potrivit art. 21, alin. (6) și (7) din prezenta lege.

Art. 17 – (1) În vederea finalizării procesului de restituire în natură sau, după caz, în echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, se constituie Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, denumită în continuare Comisia Națională, care funcționează în subordinea Cancelariei Primului Ministru și are, în principal, următoarele atribuții:

- validează/invalidă în tot sau în parte deciziile emise de entitățile investite de lege, care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii;
- dispune emiterea deciziilor de compensare a imobilelor;
- asigură coordonarea procesului de licitare/atribuire a imobilelor din Fondul național al terenurilor agricole și al altor imobile;
- ia alte măsuri legale necesare aplicării prezentei legi.

(2) Comisia Națională este formată din 9 membri și are următoarea componență:

- președintele Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților;
- vicepreședintele Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților care coordonează aplicarea Legii nr. 10/2001;
- vicepreședintele Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților care coordonează aplicarea legilor fondului funciar;
- președintele Agenției Domeniilor Statului;



- e) un reprezentant al Cămarilor de Agricultură;
- f) un reprezentant al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- g) doi reprezentanți ai Ministerului Justiției;
- h) un reprezentant al Ministerului Afacerilor Interne.

(3) Componența nominală a Comisiei Naționale se stabilește prin decizie a primului-ministru, în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(4) Lucrările Comisiei Naționale sunt conduse de președintele Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(5) Secretariatul Comisiei Naționale se asigură de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

Art. 18 – (1) Comisia Națională funcționează pe baza prevederilor prezentei legi și a regulamentului propriu de organizare și funcționare. Regulamentul Comisiei Naționale se aprobă prin decizie a primului-ministru, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) În îndeplinirea atribuțiilor sale, Comisia Națională emite decizii sub semnătura președintelui acesteia. Comisia Națională lucrează în ședință în prezența a minim 7 membri și decide cu majoritatea de voturi a membrilor prezenți.

(3) Comisia Națională preia atribuțiile Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor și funcționează până la finalizarea procesului de retrocedare.

Art. 19 - În scopul evitării unor posibile fraude sau tentative de corupere a membrilor și secretariatului Comisiei Naționale în aplicarea prezentei legi se stabilesc următoarele măsuri:

a) înlocuirea membrilor Comisiei Naționale și, după caz, a președintelui acesteia se face prin decizie a primului-ministru;

b) membrii Comisiei Naționale beneficiază de indemnizație lunară reprezentând 50% din indemnizația lunară a președintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților. Indemnizația se acordă în lunile în care Comisia Națională desfășoară cel puțin o ședință;

Art. 20 – (1) În vederea valorificării punctelor acordate potrivit art. 16, se constituie Fondul național al terenurilor agricole și al altor imobile, administrat de Agenția Domeniilor Statului, denumit în continuare Fondul național.

(2) Fondul național se constituie inițial din terenuri agricole care nu fac obiectul restituirii în natură, aflate în proprietatea privată a statului și în administrarea Agenției Domeniilor Statului, afectate acordării de măsuri compensatorii potrivit prezentei legi.

(3) Fondul național se poate completa cu alte imobile proprietate a statului la propunerea instituțiilor publice deținătoare.

(4) Până la data de 1 iulie 2014, Agenția Domeniilor Statului publică pe pagina de internet și transmite Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților lista imobilelor din Fondul național. Lista se completează cu imobilele care se transmit în proprietatea privată a statului și în administrarea Agenției Domeniilor Statului, în condițiile prezentei legi.

(5) Terenurile puse la dispoziția comisiilor locale în vederea finalizării procesului de restituire, dar nerestituite foștilor proprietari până la data de 1 ianuarie 2016 intră, de drept, în Fondul național și sunt afectate valorificării punctelor acordate potrivit prezentei legi.

(6) La solicitarea Agenției Domeniilor Statului, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților verifică modul în care comisiile locale și județene au dispus de terenul preluat de la Agenția Domeniilor Statului prin protocoale de predare-primire și ia măsuri pentru trecerea suprafețelor nerestituite la Fondul național.

(7) Până la data de 1 ianuarie 2015, Comisia Națională va face publică valoarea fiecărui imobil din Fondul național, așa cum rezultă ea prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi. Pentru imobilele trecute în Fondul național ulterior datei de 1 ianuarie 2015, valoarea se publică în termen de 30 de zile.

Art. 21 – (1) În vederea acordării de măsuri compensatorii pentru imobilele care nu pot fi restituite în natură, entitățile investite de lege transmit Secretariatului Comisiei Naționale deciziile care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii, întreaga documentație care a stat la baza emiterii acestora și documentele care atestă situația juridică a imobilului obiect al restituirii la momentul emiterii deciziei, inclusiv orice înscrisuri cu privire la construcții demolate.

(2) Deciziile entităților investite de lege vor fi însoțite de înscrisuri care atestă imposibilitatea atribuirii în compensare totală sau parțială a unor alte imobile/bunuri/servicii disponibile deținute de entitatea investită de lege.



(3) Dispozițiile autorităților administrației publice locale emise potrivit Legii nr. 10/2001 se transmit Secretariatului Comisiei Naționale după exercitarea controlului de legalitate de către prefect. Dispozițiile art.11 alin. (1) și (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, rămân aplicabile.

(4) Comisiile județene de fond funciar și Comisia municipiului București pot propune Comisiei Naționale soluționarea cererilor de retrocedare prin acordare de măsuri compensatorii potrivit prezentei legi numai după epuizarea suprafețelor de teren agricol afectate restituirii în natură, identificate la nivel local.

(5) Secretariatul Comisiei Naționale, în baza documentelor transmise, procedează la verificarea dosarelor din punct de vedere al existenței dreptului persoanei care se consideră îndreptățită la măsuri reparatorii. Pentru clarificarea aspectelor din dosar, Secretariatul Comisiei Naționale poate solicita documente în completare entităților investite de lege, titularilor dosarelor și oricărui altor instituții care ar putea deține documente relevante.

(6) Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi de către secretariatul Comisiei Naționale și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.

(7) Numărul de puncte se stabilește după scăderea valorii actualizate a despăgubirilor încasate pentru imobilul evaluat conform alin. (6).

(8) Ulterior verificării și evaluării, la propunerea Secretariatului Comisiei Naționale, Comisia Națională validează sau invalidează decizia entității investite de lege și, după caz, aprobă punctajul stabilit potrivit alin. (7).

(9) În cazul validării deciziei entității investite de lege, Comisia Națională emite decizia de compensare prin puncte a imobilului preluat în mod abuziv.

Art. 22 – Prin excepție de la procedura de evaluare prevăzută de art. 21 alin. (6) și (7), Secretariatul Comisiei Naționale analizează dosarele care conțin decizii emise în temeiul art. 6 alin.(4) și art. 31 din Legea nr. 10/2001 și propune Comisiei Naționale validarea sau invalidarea măsurilor reparatorii la nivelul stabilit prin decizia entității investită de lege.

Art. 23 – (1) Titlurile de valoare nominală emise de Ministerul Finanțelor Publice în temeiul art. 30 din Legea nr. 10/2001, republicată, până la data intrării în vigoare a prezentei legi și nevalorificate în cadrul unei oferte de capital disponibil emisă în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 498/2003 pentru aprobarea Normelor de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al imobilelor preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945- 22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, se convertesc prin decizia de compensare a Comisiei Naționale, după parcurgerea procedurii prevăzute de art. 21 alin. (5).

(2) Comisia Națională ia în discuție dosarul transmis de entitatea investită de lege numai după depunerea cererii de convertire și a titlurilor de valoare nominală în original de către persoana îndreptățită.

(3) În situația în care Comisia Națională dispune invalidarea deciziei entității investite de lege în baza căreia s-au emis titluri de valoare nominală, acestea se indisponibilizează la Secretariatul Comisiei Naționale.

Art. 24 – (1) Punctele stabilite prin decizia de compensare emisă pe numele titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali sau testamentari ai acestuia, nu pot fi afectate prin măsuri de plafonare.

(2) În dosarele în care se acordă măsuri compensatorii altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali sau testamentari ai acestuia, se acordă un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali sau testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15 la sută din diferența până la valoarea imobilului, stabilită conform art. 21, alin. (6).

(3) În cazul în care din documentele depuse la dosarul de restituire nu rezultă prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali sau testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate, punctele vor reprezenta echivalentul a 15 la sută din valoarea stabilită conform art. 21, alin. (6).

(4) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, persoanele care încheie tranzacții privind drepturi asupra imobilelor care fac obiectul legilor de restituire au obligația să comunice Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, în termen de 15 zile, un exemplar al actului prin care s-a încheiat tranzacția.



(5) Documentele transmise după împlinirea termenului prevăzut la alin. (4) nu se iau în considerare de către Comisia Națională la emiterea deciziei.

(6) Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților transmite Oficiului Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor, în termen de 5 zile de la primire, o copie a documentelor prevăzute la alin. (4).

Art. 25 – (1) Decizia de compensare emisă de Comisia Națională se comunică persoanelor îndreptățite, în termen de 45 de zile de la data emiterii.

(2) Decizia de invalidare emisă de Comisia Națională se motivează și se comunică atât titularilor, cât și entităților investite de lege, în termen de 60 de zile de la data emiterii.

Art. 26 – Actele care au stat la baza deciziilor Comisiei Naționale au regim de arhivare de 50 de ani și se depun, la încetarea activității Comisiei Naționale, la Cancelaria Primului - Ministru.

Art. 27 – (1) Punctele acordate prin decizia de compensare pot fi valorificate prin achiziționarea de imobile din Fondul național la licitația publică națională, începând cu data de 1 ianuarie 2016.

(2) Licitațiile de imobile se organizează săptămânal la sediul central al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară și se desfășoară în regim de videoconferință.

(3) Participarea la licitație a deținătorilor de puncte este gratuită, cu condiția înscrierii prealabile, la sediile teritoriale ale Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară.

(4) Regulamentul de organizare a licitației se aprobă de către Comisia Națională până la data de 1 iulie 2015 și se publică pe pagina de internet a Agenției Domeniilor Statului, Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară și Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(5) Comisia de licitație va fi compusă din 7 membri, astfel:

- a. doi reprezentanți ai Agenției Domeniilor Statului;
- b. doi reprezentanți ai Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară;
- c. trei reprezentanți ai Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților;



(6) În vederea evitării unor posibile fraude sau tentative de corupere, membrii comisiei de licitație beneficiază de o indemnizație lunară reprezentând 50% din indemnizația lunară a președintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

Art. 28 – Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, prin unitățile teritoriale, are obligația întocmirii situației cadastrale a imobilelor din Fondul național.

Art. 29 – Persoanelor adjudecatore de imobile în cadrul licitațiilor li se eliberează, în termen de 10 zile, un proces verbal de adjudecare, care se transmite Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară în vederea înscrierii în Cartea Funciară.

Art. 30 – Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară finalizează înscrierea în cartea funciară în termen de 60 zile de la primirea proceselor verbale de adjudecare.

Art. 31 – (1) În termen de 3 ani de la emiterea deciziei de compensare prin puncte, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2017, deținătorul poate opta pentru valorificarea punctelor și în numerar.

(2) În aplicarea alin. (1), deținătorul poate solicita, anual, după 1 ianuarie 2017, Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, emiterea unui titlu de plată pentru cel mult 14 la sută din numărul punctelor acordate prin decizia de compensare și nevalorificate în cadrul licitațiilor naționale de imobile. Ultima tranșă va reprezenta 16 la sută din numărul punctelor acordate.

(3) Sumele cuprinse în titlurile prevăzute la alin. (2) se plătesc de către Ministerul Finanțelor Publice în cel mult 180 de zile de la emitere.

(4) Punctele netransformate în numerar se pot valorifica în continuare în cadrul licitațiilor naționale de imobile.

(5) Modalitatea de valorificare în numerar se stabilește prin normele de aplicare a prezentei legi.



Capitolul IV

Măsurile privind urgentarea soluționării cererilor de retrocedare

Art. 32 – (1) Se instituie un termen de decădere de 90 de zile în care persoanele care se consideră îndreptățite pot completa cu înscrisuri dosarele depuse la entitățile investite de lege. Termenul curge de la data la care persoanei i se comunică în scris documentele necesare soluționării cererii sale.

(2) Termenul prevăzut la alin. (1) poate fi prelungit la cererea scrisă a persoanei care se consideră îndreptățită sau a reprezentantului legal, prin decizia conducătorului entității investite de lege sau a persoanei împuternicite de către acesta, o singură dată, pentru o perioadă de 60 zile, în situația în care persoana care se consideră îndreptățită face dovada efectuării unor demersuri privind completarea dosarului în raport cu alte instituții.

(3) Cererea de prelungire a termenului se va formula în interiorul termenului prevăzut la alin. (1) și va fi însoțită de dovada demersurilor întreprinse.

(4) Instituțiile deținătoare au obligația de a elibera, în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii, actele doveditoare solicitate.

Art. 33 – (1) Entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001 înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi și de a emite decizie de admitere sau de respingere a acestora, după cum urmează:

- a) în termen de 12 luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de până la 2500 de cereri;
- b) în termen de 24 luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr cuprins între 2500 și 5000 de cereri;
- c) în termen de 36 luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de peste 5000 de cereri.



(2) Termenele prevăzute la alin. (1) curg de la data de 1 ianuarie 2014.

(3) Entitățile investite de lege au obligația de a stabili numărul cererilor înregistrate și nesoluționate, de a afișa aceste date la sediul lor și de a le comunica Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților. Datele transmise de entitățile investite de lege vor fi centralizate și publicate pe pagina de internet a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(4) Cererile se analizează în ordinea înregistrării lor la entitățile prevăzute la alin. (1).

Art. 34 – (1) Dosarele înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

(2) Dosarele care vor fi transmise Secretariatului Comisiei Naționale ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi vor fi soluționate în termen de 60 luni de la data înregistrării lor, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

(3) Numărul dosarelor prevăzute la alin. (1) și data înregistrării dosarelor prevăzute la alin. (2) se publică pe pagina de internet a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților și se comunică, la cerere, persoanelor îndreptățite.

Art. 35 – (1) Deciziile emise cu respectarea prevederilor art. 33 și art. 34 pot fi atacate de persoana care se consideră îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărui circumscripție se află sediul entității, în termen de 30 de zile de la data comunicării.

(2) În cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 și art. 34, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) și (2), instanța judecătorească se pronunță asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii în condițiile prezentei legi.



(4) Hotărârile judecătorești pronunțate potrivit alin. (3) sunt supuse numai apelului.

(5) Cererile sau acțiunile în justiție formulate în temeiul alin. (1) și (2) sunt scutite de taxa judiciară de timbru.

CAPITOLUL V

Sancțiuni

Art. 36 – Constituie contravenție săvârșirea oricăreia dintre următoarele fapte, dacă nu sunt comise în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni:

- a) neîndeplinirea de către membrii comisiei locale a obligației prevăzute la art. 6 alin. (1);
- b) necomunicarea situației centralizatoare de către președintele comisiei prevăzute la art. 5, în condițiile art. 6 alin. (4);
- c) fapta persoanei care împiedică în orice mod întocmirea situației prevăzute la art. 6;
- d) refuzul de a preda suprafețele de teren rămase la dispoziția comisiilor locale și județene Agenției Domeniilor Statului;
- e) refuzul institutelor, stațiunilor de cercetare și instituțiilor publice de a preda Agenției Domeniilor Statului imobile solicitate în termenul prevăzut de art. 9 alin. (3);
- f) nerespectarea ordinii de atribuire prevăzute de art. 12;
- g) fapta persoanei care refuză să pună la dispoziția comisiei locale de fond funciar suprafețele forestiere necesare finalizării procesului de restituire;
- h) nerespectarea termenelor prevăzute de prezenta lege.

Art. 37 – Contravențiile prevăzute la art. 36 se sancționează cu amendă de la 10.000 lei la 100.000 lei.

Art. 38 – În cazul în care, în urma aplicării contravențiilor prevăzute de legislația fondului funciar și de prezenta lege, președintele comisiei locale continuă

să întârzie finalizarea procedurii de validare, punere în posesie și emitere a titlului de proprietate, prefectul sau Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților poate dispune revocarea acestuia din funcția de președinte al comisiei locale și numirea unei alte persoane, dintre conducătorii serviciilor deconcentrate de la nivel județean sau, respectiv, salariații Autorității.

Art. 39 – (1) Constatarea contravențiilor prevăzute la art. 36 și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 37 se fac de către împuterniciții Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților sau de către prefect sau împuterniciții acestuia.

(2) Sumele provenite din amenzile aplicate potrivit prezentei legi se fac venit la bugetul de stat.

Art. 40 – Dispozițiile art. 37 se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul VI

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 41 – (1) Plata sumelor de bani reprezentând despăgubiri în dosarele aprobate de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi precum și a sumelor stabilite prin hotărâri judecătorești, rămase definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a prezentei legi, se face în termen de 5 ani, în tranșe anuale egale, începând cu 1 ianuarie 2014.

(2) Cuantumul unei tranșe nu poate fi mai mic de 5000 de lei.

(3) Pentru îndeplinirea obligațiilor stabilite la alin. (1), Comisia Națională emite titluri de despăgubire, prin aplicarea procedurii specifice Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor.

(4) Titlul de plată se emite de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în condițiile alin. (1) și (2) și se plătește de către Ministerul Finanțelor Publice în cel mult 180 de zile de la emitere.



(5) Obligațiile privind emiterea titlurilor de despăgubire stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a prezentei legi se vor executa potrivit art. 21 din prezenta lege.

Art. 42 – (1) Persoanele îndreptățite pot opta pentru returnarea dosarelor înregistrate la secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor către comisiile locale de fond funciar în vederea restituirii în natură a terenurilor, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a legii.

(2) În termenul prevăzut la alin. (1), pot opta pentru returnarea dosarelor la comisiile locale de fond funciar și persoanele care nu au valorificat titlurile de despăgubire emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor.

(3) Dosarele înregistrate la secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor pentru care nu se exercită opțiunea de returnare către comisiile locale de fond funciar se transmit secretariatului Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, în vederea soluționării potrivit prevederilor prezentei legi.

Art. 43 – Cererile depuse în temeiul art. 36 alin (5) din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 34 din Legea nr. 1/2000, cu modificările și completările ulterioare, care vizează teren cu categoria de curți-construcții, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, se transmit comisiilor constituite pe lângă autoritățile publice locale pentru aplicarea Legii nr. 10/2001 în vederea soluționării.

Art. 44 – La data intrării în vigoare a prezentei legi, art. 38 alin. (1), din Legea nr. 10/2001 se modifică și va avea următorul conținut: "Nerespectarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege atrage răspunderea contravențională a conducătorului autorității administrației publice locale sau centrale, a instituției sau după caz a societății regiei autonome ori a organizației cooperatiste căreia îi incumbă aceste obligații".

ART. 45 – (1) Imobilele prevăzute în anexa 2 lit. a), pct. 1, 2 și 4 la Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la art. 1 alin. (10) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000, republicată, cu modificările

completările ulterioare și la art. 1 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/1999, republicată, se restituie foștilor proprietari sau, după caz, moștenitorilor acestora, cu condiția menținerii afecțiunii de interes public pentru o perioadă de 10 ani.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și imobilelor ocupate de instituții publice de cultură solicitate potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare și potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/1999, republicată.

(3) Dispozițiile referitoare la menținerea afecțiunii de interes public pentru o perioadă de 10 ani se aplică și terenurilor aferente imobilelor prevăzute la alin. (1) și (2), necesare desfășurării în condiții optime a activităților de interes public.

(4) La propunerea motivată a deținătorilor actuali, Guvernul, prin hotărâre, stabilește imobilele prevăzute la alin. (1) și (2) pentru care foștii proprietari sau, după caz, moștenitorii acestora, au obligația de a menține afecțiunea de interes public.

(5) În vederea promovării hotărârii prevăzute la alin. (4), deținătorii actuali ai imobilelor comunică Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, în termen de 45 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, datele de identificare a imobilelor pentru care este necesară menținerea afecțiunii de interes public.

(6) În perioada prevăzută la alin. (1) și alin. (2), plata cheltuielilor de întreținere aferente imobilului respectiv revine deținătorilor actuali. Noul proprietar beneficiază de plata unei chirii lunare, în cuantumul stabilit prin hotărâre a Guvernului.

(7) În situația în care pentru activitățile de interes public nu este necesară întreaga suprafață a imobilului, aceasta poate fi restrânsă, chiria recalculându-se în mod corespunzător.

(8) În situația în care, în perioada prevăzută la alin. (1), imobilul nu mai este necesar activităților de interes public, obligația menținerii afecțiunii încetează de drept.

Art. 46 – La intrarea în vigoare a prezentei legi, la articolul II din Titlul VI „Modificarea și completarea Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997” al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările ulterioare, alineatul (1) se modifică și va avea următorul conținut:



„(1) Se înființează în cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților o direcție pentru coordonarea aplicării legislației din domeniul restituirii proprietății funciare de către instituțiile administrației de stat și comisiile de fond funciar, asigurând aplicarea unitară de către acestea a reglementărilor în domeniu.”

Art. 47 – La data intrării în vigoare a prezentei legi, art. 51 din Legea nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se completează cu trei noi alineate, care devin alin. (2)-(4) cu următorul cuprins:

”(2) În cazul existenței unei suprapunerii totale sau parțiale ca urmare a emiterii a două sau mai multe titluri de proprietate pe aceleași amplasamente, comisia județeană este competentă să dispună anularea totală sau parțială a titlurilor emise ulterior primului titlu.

(3) Comisia județeană va dispune emiterea unui nou titlu în locul celui anulat sau, după caz, va propune acordarea de măsuri compensatorii potrivit legii privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România”.

(4) Dispozițiile art. 53 alin. (2) rămân aplicabile”.

Art. 48 – La data intrării în vigoare a prezentei legi, art. 10 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul conținut:

(2) ”În cazul în care pe terenurile preluate în mod abuziv s-au edificat noi construcții autorizate, persoana îndreptățită va obține restituirea în natură a părții de teren rămasă liberă, iar pentru suprafața ocupată de construcții noi, cea afectată servituților legale, spațiilor verzi așa cum au fost stabilite prin art. 3 literele a-f din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, actualizată și republicată, precum și alte amenajări de utilitate publică ale localităților urbane și rurale, măsurile reparatorii se stabilesc în echivalent.”

Art. 49 – La data intrării în vigoare a prezentei legi, art. 31 alin. (4) din Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul conținut:

(4) ”Recalcularea valorii acțiunilor se face în baza valorii activului net din ultimul bilanț contabil, cu utilizarea coeficientului de actualizare stabilit de Banca Națională a României prin Ordinul nr. 3 din 27 aprilie 2001, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 229 din 4 mai 2001 și a indicelui inflației stabilit de Institutul Național de Statistică și a prevederilor Legii nr. 303/1947 pentru recalcularea patrimoniului societăților pe acțiuni, în cazul în care bilanțul este anterior acesteia. Actualizarea se face până la data de 14 februarie 2001.”

Art. 50 – La data intrării în vigoare a prezentei legi:

a. sintagma „despăgubiri acordate în condițiile prevederilor speciale privind regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv”, cuprinsă în Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se înlocuiește cu sintagma „măsuri compensatorii în condițiile legii privind unele măsuri pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv, în perioada regimului comunist în România”.

b. orice dispoziție referitoare la evaluarea imobilelor potrivit standardelor internaționale de evaluare și la măsura reparatorie a compensării cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent, prevăzute în Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

c. articolele 13, 14, 14¹, 14², 15 literele a-d și f, 16, 17, 18, 18¹, 18², 18³, 18⁴, 18⁵, 18⁶, 18⁷, 18⁸, 18⁹ și 22 din Titlul VII „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005, cu modificările ulterioare, și orice dispoziție contrară prezentei legi, se abrogă.

Art. 51 – La intrarea în vigoare a prezentei legi se abrogă art. 5 și art. 12 din Legea nr. 214/2011 pentru organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 noiembrie 2011, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 52 – Începând cu 1 ianuarie 2016, alin.3 al art.18 din Legea fondului funciar nr.18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.





AVIZ

referitor la proiectul de Lege privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România

Analizând proiectul de Lege privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.56 din 10.04.2013,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare adoptarea unor măsuri necesare pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist în România.

Potrivit proiectului de lege, întâietate vor avea despăgubirile în natură, mai ales la nivel local, acolo unde foștii proprietari pot primi terenuri sau imobile aflate în proprietatea statului. De asemenea, atunci când cererile de restituire nu pot fi soluționate în natură, este prevăzută și modalitatea acordării de măsuri compensatorii, prin acordarea de puncte care vor putea fi valorificate în cadrul licitațiilor imobilelor din Fondul național al terenurilor agricole și al altor imobile, dar și prin valorificarea punctelor în numerar, în tranșe anuale de 14%, după anul 2017.

Totodată, proiectul prevede și acordarea de despăgubiri în bani celor care au dosarele soluționate înainte de intrarea în vigoare a acestei legi.

2. Prin obiectul său de reglementare, proiectul de lege se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.m) din Constituția României, republicată. În aplicarea art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Referitor la măsurile propuse, este de analizat dacă acestea nu pot fi îmbunătățite, în unele cazuri neluând în considerare toate situațiile care s-au ivit în practică.

A. Ca exemplu, menționez cazul normei de la art.7 alin. (1) care prevede suspendarea oricăror proceduri administrative în domeniul restituirii, dar care nu are în vedere existența unor situații în care s-au constatat necorelări ale localizării unor terenuri restituite între datele precizate în titlul de proprietate deja eliberat și măsurătorile cadastrale (suprafața totală este aceeași, însă este menționată în mod greșit fie parcela fie tarlăua prin care se identifică respectivul teren).

În astfel de cazuri, în care este evident că s-a greșit de către comisia de restituire identificarea parcelei și/sau a tarlalei din care face parte imobilul retrocedat, și pentru care încă nu s-a realizat îndreptarea respectivei erori, măsura suspendării procedurilor de rectificare a titlului deja eliberat ar putea crea numeroase probleme practice în ceea ce privește întocmirea situației centralizatoare cu terenurile disponibile, prin indicarea unor suprafețe de terenuri care în actele primăriei figurează disponibile, dar care, în realitate, din măsurătorile cadastrale rezultă că sunt deja restituite.

B. De asemenea, este de analizat dacă dispozițiile prezentei legi se pot aplica și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv aflate deja pe rolul instanțelor, fără a se afecta principiul neretroactivității legi, ținând cont că, în general, odată demarată o procedură, regulile nu se pot schimba pe parcursul acesteia. Trebuie avută în vedere și durata de timp a acestor procese, în unele situații fiind vorba de perioade de mai mulți ani.

C. Totodată, pentru clarificarea unor aspecte care decurg din promovarea prezentului demers legal, considerăm că ar trebui mai clar precizat care va mai fi statutul juridic al actualei Comisii Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, ale cărei atribuții vor fi preluate de nou înființata Comisie Națională pentru Compensarea Imobilelor. În acest context, inclusiv în ceea ce privește activitatea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, apreciem că este necesar a se face unele precizări care decurg din atribuțiile pe care, datorită adoptării prezentului proiect, ar urma să nu le mai îndeplinească.

D. O altă problemă deosebită este reprezentată de norma de la art.24 alin.(2), care prevede procedura de acordare a numărului de puncte în cazul în care măsurile compensatorii se acordă altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali sau testamentari ai acestuia.

Norma nu ia în considerare posibilitatea ca prețul plătit fostului proprietar să fie mai mare decât valoarea imobilului stabilă conform prevederilor art.21 alin.(6).

De asemenea, este de așteptat ca, pe viitor, în asemenea cazuri, în acte să fie declarat un preț cu mult mai mare decât valoarea imobilului, cu toate că, în realitate, ar urma să se plătească un preț mai mic decât respectiva valoare.

Astfel se va ajunge la situația ca cei care au cumpărat drepturile litigioase privind un imobil să obțină compensări mai mari decât valoarea imobilului respectiv.

Recomandăm revederea acestei norme.

4. Referitor la terminologia aleasă pentru a stabili modalitatea de restituire prin echivalent, precizăm că exprimarea corectă este „acordarea de drepturi compensatorii” și nu de „măsuri compensatorii”, deoarece măsurile se aplică, nu se acordă.

Prin urmare, sugerăm ca referirile la „măsuri compensatorii” să fie înlocuite, în tot cuprinsul proiectului, prin referiri la „drepturi compensatorii”, care vor fi exprimate potrivit sistemului de compensare prin puncte.

5. La titlu, precum și la art.1 alin.(1) și (2), dat fiind că expresia „în perioada regimului comunist” nu beneficiază de o accepțiune unitară, nici din punct de vedere juridic și nici din punct de vedere istoric, propunem înlocuirea acesteia prin perioada concretă avută în vedere de inițiatori. În plus, absența unei delimitări concrete temporale va putea conduce la dificultăți de interpretare și aplicare a legii.

Menționăm că debutul „regimului comunist” sau al „perioadei comuniste” este diferit identificat de istorici, unii considerându-l marcat data de 6 martie 1945 (instaurarea Guvernului Petru Groza), iar alții, de data de 30 decembrie 1947 (abdicarea Regelui Mihai I și constituirea Republicii Populare Române).

Precizăm că Legea nr.10/2001 are ca obiect stabilirea regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, ca și Ordonanța de urgență a Guvernului nr.94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, republicată, cu modificările și

completările ulterioare, iar Ordonanța de urgență a Guvernului nr.83/1999 privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România, republicată, are ca perioadă de referință 6 septembrie 1940 – 22 decembrie 1989.

Reiterăm observația pentru art.49.

Totodată, la titlu și la art.1 alin.(1), pentru uniformitate în redactare, propunem înlocuirea adverbului „abuziv” prin locuțiunea adverbială „în mod abuziv”. Observația este valabilă pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului.

6. La art.1 alin.(2), se stabilește că unica măsură reparatorie prin echivalent o constituie *compensarea prin puncte*, fără a se preciza în ce constă sistemul de compensare, acesta făcând obiectul Capitolului III, art.16-31, din proiect.

Pentru clarificarea dispoziției, propunem ca textul să se încheie astfel: „... nu mai este posibilă, singura măsură reparatorie în echivalent care se acordă este compensarea prin puncte, prevăzută în Capitolul III din prezenta lege”.

7. La art.3, la primul termen definit, semnalăm că Legea nr.247/2005 a suferit intervenții și de natura completării, nu doar a modificării, fiind necesar a se preciza acest aspect.

De asemenea, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.94/2000 a fost republicată, aspect care trebuie precizat după titlul acestui act normativ. Pe cale de consecință, sintagma „aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.501/2002” se va elimina.

Reiterăm aceste observații, în mod corespunzător, și pentru Ordonanța de urgență a Guvernului nr.83/1999.

La definiția expresiei de la pct.4, în cadrul lit.a), pentru o informare completă asupra Hotărârii Guvernului nr.250/2007 după titlul său se va introduce sintagma „cu modificările și completările ulterioare”.

Totodată, referirile ulterioare la acte normative la care s-a mai făcut trimitere vor menționa doar intervențiile legislative suferite de respectivele acte, fără a mai fi redat titlul lor.

La lit.d) semnalăm că după menționarea Legii nr.18/1991 trebuie introdus termenul „republicată”.

Totodată, pentru a asigura corecta aplicare a legii, propunem ca în final să fie introdusă o definiție pentru expresia „*restituirea în echivalent*” – în sensul acordării de drepturi compensatorii -, dat fiind că în cuprinsul proiectului există variate expresii folosite pentru a

desemna aceeași noțiune, spre exemplu: „*restituire ... prin echivalent*” (în titlu), „*măsură reparatorie (în echivalent)*” (la art.1), „*măsură compensatorie*” (la art.16).

8. La art.4, pentru un plus de precizie, propunem înlocuirea sintagmei „în temeiul hotărârii pilot pronunțată în cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României” prin sintagma „în temeiul Hotărârii pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României”.

9. La art.5 alin.(2) lit.d), pentru o corectă exprimare, propunem ca textul să debuteze, astfel: „un specialist în măsurători topografice și în ...”.

La alin.(3) lit.a) este necesară redarea denumirii corecte a agenției.

La alin.(4), pentru evitarea repetiției, propunem înlocuirea expresiei „a prezentei legi”, din final, prin expresia „a acesteia”.

10. La art.6 alin.(2), pentru asigurarea concordanței cu normele de tehnică legislativă, liniuțele trebuie înlocuite prin litere mici ale alfabetului. Observația este valabilă pentru toate situațiile similare.

La liniuța a patra, pentru uniformitatea în redactare, cuvântul „suprafețe” se va înlocui prin cuvântul „terenuri”.

La alin.(5), pentru o corectă exprimare, expresia „inițiază măsurile legislative” trebuie înlocuită prin expresia „demarează procedurile legale”.

11. La art.7, pentru a se respecta principiile echității și al menținerii justului echilibru între interesul particular al foștilor proprietari și interesul general al societății - prevăzute la art.2 - și pentru a se evita întârzierea restituirii către persoanele îndreptățite a imobilelor abuziv preluate și majorarea prejudiciului cauzat acestora prin lipsirea de folosință bunului existent pe o perioadă îndelungată, este necesară delimitarea între două situații vizând restituirile în natură: **restituirea pe alte amplasamente și restituirea pe vechile amplasamente, inclusiv a imobilelor ce au făcut obiectul preluării abuzive.** Propunem ca dispoziția să fie reformulată astfel încât suspendarea să opereze numai pentru restituirile pe alte amplasamente.

La alin.(2), întrucât potrivit noului Cod de procedură civilă, hotărârile judecătorești pot fi doar definitive, pentru evitarea confuziilor, este necesară precizarea momentului la care hotărârile menționate în text au rămas definitive și irevocabile, moment ce trebuie să fie anterior intrării în vigoare a prezentului proiect.

Observația este valabilă pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului.

12. La art.10 alin.(1), pentru respectarea stilului normativ, propunem înlocuirea expresiei „în condițiile arătate” prin expresia „în condițiile prevăzute”.

13. La art.11 alin.(2), pentru o mai bună exprimare, propunem ca textul să debuteze, astfel: „**În situația neîndeplinirii obligațiilor în termenul prevăzut la alin.(1), persoana care se consideră îndreptățită...**”.

Totodată, pentru evitarea confuziilor în aplicare, este necesară precizarea momentului de la care curge termenul de 30 de zile.

14. La art.12 alin.(1), exprimarea este eliptică, fiind necesară introducerea cuvintelor „un teren pe un” înaintea expresiei „alt amplasament”.

La alin.(2), pentru rigoarea redactării, termenul „litera” va fi scris abreviat, respectiv „lit.”.

Totodată, este de analizat dacă referendumul privind schimbarea categoriei de folosință și a regimului juridic al izlazului comunal se poate realiza în termenul prevăzut la art.6 alin.(1) în cadrul căruia comisia locală pentru inventarierea terenurilor întocmește situația terenurilor agricole care pot face obiectul reconstituirii.

La alin.(3), din aceleași rațiuni, în final, propunem schimbarea topicii, după cum urmează: „... Fostul proprietar sau moștenitorii acestuia pot refuza terenul din rezerva comisiei locale de fond funciar, propus în vederea restituirii”.

15. La art.15, pentru un plus de precizie, după expresia „50 ha” se va introduce expresia „prevăzută de Legea nr.10/2001”.

16. La art.16, pentru a conferi precizie normei, propunem inserarea după termenul „puncte” a expresiei „care se determină potrivit art.21 alin.(6) și (7)”.

17. La art.17 alin.(2), este necesară revederea textului de la lit.h), cu luarea în considerare a reorganizării ministerelor; probabil s-a avut în vedere un reprezentant din **Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.**

18. La art.19, propunem reformularea textului părții introductive care, în actuala redactare, prezintă un caracter declarativ, putând fi folosit, eventual, în cuprinsul expunerii de motive. Observația este valabilă și pentru art.27 alin.(6).

La textul propus pentru lit.b), în legătură cu dreptul acordat membrilor Comisiei Naționale la o indemnizație lunară echivalentă cu

50% din indemnizația președintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, dacă participă la cel puțin o ședință pe lună, este de apreciat și, totodată, de analizat dacă simpla participare la o ședință poate să atragă o asemenea remunerare.

19. La art.20, pentru un plus de precizie, recomandăm ca la alin.(2), să se înlocuiască termenul „afectate” prin expresia „care vor fi afectate”.

Pentru a se evita sancționarea persoanelor de bună-credință care nu au intrat în posesia imobilelor preluate abuziv din cauza modului lent și variat de soluționare a cererilor de retrocedare de către comisiile locale, mod ce a determinat acționarea acestora în instanță, la alin.(5), propunem exceptarea de la includerea de drept în Fondul național, a terenurilor nerestituite foștilor proprietari, **dar care fac obiectul litigiilor aflate pe rolul instanțelor de judecată** la data de 1 ianuarie 2016 și stabilirea unei proceduri distincte, care să se raporteze la hotărârile judecătorești pronunțate.

La alin.(7), propunem revederea termenului de 1 ianuarie 2015 stabilit pentru publicarea valorii fiecărui imobil din Fondul Național, deoarece respectiva valoare se determină, conform art.21 alin.(6), prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a legii.

În plus, la alin.(4) al art.20 se prevede că, până la data de 1 iulie 2014, Agenția Domeniilor Statului publică pe pagina de internet și transmite Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților lista imobilelor din Fondul național.

Întrucât determinarea valorii imobilelor se face multiplicarea suprafeței imobilelor cu cea a valorilor cuprinse grila notarială sugerăm ca stabilirea valorii menționate să se facă tot până la aceeași dată de 1 iulie 2014.

Totodată, este necesară clarificarea sensului cuvântului „ulterior” din teza a doua a alin.(7), neînțelegându-se dacă se vizează data intrării în vigoare a legii sau data prevăzută la teza I.

20. La art.21 alin.(3), semnalăm că, până în prezent, Legea nr.554/2004 nu a fost republicată, fiind astfel necesară eliminarea acestui termen.

La alin.(7), pentru un spor de rigoare în redactare, propunem ca textul să debuteze, astfel: „Numărul efectiv de puncte aferent unui imobil se stabilește ...”.

21. La art.23 alin.(1), pentru efectuarea acordului gramatical corect, este necesară înlocuirea expresiei „procedurii prevăzută” prin expresia „procedurii prevăzute”.

Totodată, semnalăm că art.30 din Legea nr.10/2001 la care se face trimitere a fost abrogat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.209/2005 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul proprietății, aprobată cu modificări prin Legea nr.263/2006. Pe cale de consecință, sintagma „emise de ... până la data intrării în vigoare a prezentei legi ...” trebuie reformulată. De asemenea, apreciem că ar trebui să fie redat și titlul Hotărârii Guvernului nr.498/2003, act care a fost abrogat prin Hotărârea Guvernului nr.250/2007.

22. La art.24 alin.(2), pentru o corectă exprimare, este necesară înlocuirea expresiei „un procent” prin expresia „o cotă”.

Observația este valabilă pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului.

Întrucât termenul de 15 zile prevăzut la alin.(4), în actuala redactare, are caracter de decădere, propunem reanalizarea duratei sale, dat fiind că după expirarea acestuia nu se mai iau în considerare documentele transmise, în vederea emiterii deciziei.

23. La art.31 alin.(2), pentru evitarea confuziilor, propunem introducerea expresiei „după 1 ianuarie 2017” după adverbul „anual”.

La alin.(3), pentru respectarea stilului normativ, termenul „menționate” se va înlocui prin „prevăzute”.

Din aceleași rațiuni, la alin.(5), verbul „va fi reglementată” se va înlocui prin verbul „se stabilește”.

24. La art.32 alin.(1), pentru respectarea stilului normativ, propunem înlocuirea expresiei „Se instituie un termen” prin expresia „Într-un termen”.

Semnalăm că norma de la alin. (4) instituie obligația instituțiilor care dețin acte doveditoare de a le elibera în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii. Menționăm, totodată, că în cazul în care respectivele instituții nu vor respecta această obligație legală, beneficiarul care se bazează pe respectivele acte pentru completarea dosarului pentru acordarea de despăgubiri va fi decăzut din termenul de depunere a actelor necesare, deși nu are nicio vină.

De aceea, este de analizat dacă, în aceste cazuri, decăderea nu ar trebui să curgă de la data eliberării efective a respectivelor documente, pentru a evita astfel sancționarea unor persoane, din cauza unui fapt exterior voinței lor și anume nerespectarea unei obligații legale de către anumite instituții, ceea ce constituie o nedreptate.

25. La art.35 alin.(1), pentru o exprimare juridică adecvată, sugerăm înlocuirea expresiei „Deciziile emise în condițiile art.33 și

art.34" cu expresia „Deciziile emise cu respectarea prevederilor art.33 și 34”.

La **alin.(2)**, întrucât și art.33 și 34 cuprind mai multe termene, pentru corectitudinea exprimării, sintagma „în termenul” va fi înlocuit prin sintagma „în termenele”.

26. La art.36, partea introductivă, întrucât fapta descrisă drept contravenție în actul normativ și prevăzută cu sancțiune contravențională nu poate fi decât contravenție, nimeni neputând, prin interpretare, să schimbe caracterizarea ei juridică, precum și pentru corelare cu definiția dată contravenției în Ordonanța Guvernului nr.2/2001, este necesară eliminarea din text a expresiei „dacă nu sunt comise în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni”.

27. La art.38, pentru o exprimare adecvată stilului normativ, verbul „să tergiverseze” se va înlocui prin verbul „să întârzie”.

28. La art.39 alin.(1), expresia „contravențiilor de la” trebuie înlocuită cu expresia „contravențiilor prevăzute la”.

29. La art.41 alin.(3), pentru a conferi eficiență normei, sugerăm stabilirea unui termen în care Comisia Națională are obligația de a emite titlurile de despăgubire.

Totodată, pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin imposibilitatea de a primi despăgubirile stabilite în dosarele aprobate de către Comisia Centrala pentru Stabilirea Despăgubirilor precum și cele stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, la data intrării în vigoare a prezentei legii, sumele de bani trebuie actualizate cu rata inflației, la data plății.

Referitor la **alin.(5)**, semnalăm că textul este neclar, neputând fi aplicat, întrucât nu se înțelege ce obligații sunt avute în vedere.

30. La art.43, pentru o informare completă asupra evenimentelor legislative suferite de Legea nr.1/2000, după numărul și anul apariției se introduce sintagma „cu modificările și completările ulterioare”.

31. La art.45 alin.(1) abrevierea „O.U.G. nr.94/2000” va fi redată *in extenso*, observație valabilă pentru toate situațiile similare.

La **alin.(3)**, pentru un spor de rigoare în redactare, sintagma „la alin.(1) și alin.(2)” se va reda sub forma „la alin.(1) și (2)”, observație valabilă pentru toate situațiile similare..

La **alin.(5)**, pentru respectarea stilului normativ, termenul „inițierii” se va înlocui prin termenul „promovării”. Observația este valabilă pentru toate situațiile similare din cuprinsul proiectului.

32. La art.46-48, pentru uniformitate în redactare cu alte acte normative, părțile dispozitive vor fi reformulate astfel:

„Art.46. - La data intrării în vigoare a prezentei legi, la **articolul II din Titlul VI** „Modificarea și completarea Legii nr.1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr.18/1991 și ale Legii nr.169/1997” al Legii nr.247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr.653 din 22 iulie 2003, cu modificările și completările ulterioare, **alineatul (1)** se modifică și va avea următorul cuprins:”.

Se va reda textul propus, marcat ca atare.

„Art.47. - La data intrării în vigoare a prezentei legi, după **alineatul (1)** al articolului 51 din Legea fondului funciar nr.18/1991 republicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr.1 din 5 ianuarie 1998, cu modificările și completările ulterioare se introduc trei noi alineate, alin.(2)-(4), cu următorul cuprins:”.

Se vor reda textele propuse, marcate ca atare.

„Art.48. - La data intrării în vigoare a prezentei legi, **alineatul (2)** al articolului 10 din Legea nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr.798 din 2 septembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare se modifică și va avea următorul cuprins:”.

Se va reda textul propus, marcat ca atare.

La textul propus pentru **alin.(2)** al art.10, pentru identificarea completă a actului normativ din norma de trimitere, sintagma „Legea nr.24/2007 actualizată și republicată” va fi înlocuită cu sintagma „Legea nr.24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

33. La art.49, prima liniuță, trimiterea la Legea nr.10/2001 se va face sub forma „Legea nr.10/2001 republicată, cu modificările și completările ulterioare”, având în vedere că acest act normativ a mai fost menționat în proiect.

La a doua liniuță, din aceleași rațiuni, cuvântul „privitoare” se va înlocui prin termenul „referitoare”. Totodată, întrucât sintagma „orice dispoziție ... se abrogă” este mult prea generală, recomandăm înlocuirea acesteia prin menționarea expresă a prevederilor legale avute în vedere

Totodată, și la cea de a treia liniuță, care de asemenea cuprinde o dispoziție de abrogare, pentru respectarea uzanțelor în redactarea actelor normative, acestea intervenții ar trebui să constituie un articol distinct care să cuprindă actele normative supuse abrogării la data intrării în vigoare a acestei legi.

În cadrul acestui articol, sugerăm ca referirile la Legea nr.247/2005, respectiv Legea nr.214/2011 să fie făcute astfel:

„articolele 13,14, 14¹, 14², 15-18, 18¹-18⁹ și 22 din Titlul VII „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” din Legea nr.247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr.653 din 22 iulie 2003, cu modificările și completările ulterioare”.

Observația este valabilă și pentru art.50, astfel:

„articolele 5 și 12 din Legea nr.214/2011 pentru organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr.819 din 21 noiembrie, cu modificările și completările ulterioare”.

34. La art.51, având în vedere prevederile de tehnică legislativă, dispozițiile Legii nr.67/2010 s-au încorporat în cadrul actului asupra căruia intervine, respectiv Legea nr.18/1991.

De aceea, orice intervenție trebuie raportată la actul normativ de bază, respectiv Legea nr.18/1991, și nu la un act de modificare al acestuia, fiind necesară revederea normei, urmând a se menționa toate datele de identificare ale actului respectiv, inclusiv editorialul în care s-a publicat.


dr. Dragoș URSU

București
Nr.265/10.04.2013